

20017 - Yolculuğa çıkmadan önce iki namazı birleştirmek

Soru

Uçakla yolcuğa çıkmak istediğimde uçağın kalkış saati, ikindi namazının girdiği vakitte ise ve uçak, diğer havaalanına inince ikindi yolculuğum hemen başlıyor ise, öğle namazı ile ikindi namazını ikâmet ettiğim şehirde birleştirerek ve kısaltarak kılmam câiz midir? Böyle yaparsam hüküm nedir?

Bu konuda sahih olan amel hangisidir?

Detaylı cevap

Birincisi:

Mukim kimsenin, ikinci namazı edâ etmekte kendisi için bir zorluk ve sıkıntı varsa, iki namazı birleştirmesi câizdir. İki namazı birleştirmek, hüküm bakımından kısaltarak kılmaktan daha geniştir. Dolayısıyla namazları kısaltarak kılmak, ancak yolcuya hastır. İkinci namazı edâ etmekte veya cemaatle kılmakta bir zorluk ve sıkıntı varsa, iki namazı birleştirmek, hem yolcu, hem de mukim için câizdir.

Buna göre yolculuğunuz sebebiyle ikinci namazı vaktinde edâ etmeye gücünüz yetmeyeceğine kanaat getiriyorsanız, ikâmet ettiğiniz şehirde ikindi namazını öne alıp öğle namazı ile birlikte kılmanız câizdir.

Eğer havaalanı köyünüzün veya şehrinizin dışında ise, namazı kısaltarak kılabilirsiniz. Havaalanında (veya yakınında) ikâmet ediyorsanız, namazı kısaltmadan tam olarak kılarırsınız.

Değerli âlim Muhammed b. Salih el-Useymîn -Allah ona rahmet etsin- bu konuda şöyle demiştir:

"Soru: Kassim'de ikâmet eden bir kimse, havaalanına gittiği zaman havaalanında namazını kısaltabilir mi?"

Cevap: Evet namazını kısaltabilir. Çünkü bu kimse ikâmet ettiği köyünün yapılarını geride bırakmış ve oradan ayrılmış demektir. Buna göre havaalanının çevresindeki bütün köyler, havaalanından ayrı sayılırlar. Fakat havaalanı sakinlerinden olan kimseye gelince, bu kimse havaalanında namazını kısaltamaz. Çünkü bu kimse, ikâmet ettiği köyünün yapılarını geride bırakmış ve oradan ayrılmış sayılmaz." (eş-Şerhu'l-Mumti'; c: 4, s: 514)

İbn-i Abbas'tan -Allah ondan ve babasından râzı olsun- rivâyet olunduğuna göre o şöyle demiştir:

صَلَّى رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ الظُّهْرَ وَالْعَصْرَ جَمِيعًا بِالْمَدِينَةِ فِي غَيْرِ خَوْفٍ وَلَا سَفَرٍ، قَالَ أَبُو الرَّبِيعِ: «فَسَأَلْتُ سَعِيدًا - أَيْ: ابْنَ جُبَيْرٍ - لِمَ فَعَلَ ذَلِكَ؟ فَقَالَ: سَأَلْتُ ابْنَ عَبَّاسٍ كَمَا سَأَلْتَنِي فَقَالَ: أَرَادَ أَنْ لَا يُحْرَجَ أَحَدًا مِنْ أُمَّتِهِ.» [رواه مسلم]

"Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- Medine'de hiçbir korku ve yolculuk hali olmaksızın öğle ve ikindiye birleştirerek birlikte kıldı.

Ebu Zubeyr dedi ki:

- Saîd b. Cubeyr'e: Niçin böyle yaptı? Diye sordum.

Bunun üzerine dedi ki:

-Senin bana sorduğun gibi ben de İbn-i Abbas'a sordum. Bana dedi ki:

- O -sallallahu aleyhi ve sellem-, ümmetine zorluk ve sıkıntı vermek istemedi (sıkıntıya sokmak istemedi)." (Müslim; hadis no: 705)

Şeyhulislâm İbn-i Teymiyye -Allah ona rahmet etsin- bu konuda şöyle demiştir:

"Namazı kısaltmanın (kasretmenin) sebebi; özellikle sefer (yolculuk) halidir. Yolculuk dışında namazın kısaltılması câiz değildir. İki namazı birleştirmenin sebebi ise; ihtiyaç ve özürdür (mazerettir). İnsan, yolculukta ihtiyaç duyduğu takdirde, yolculuk mesafesi ister

kısa olsun, isterse uzun olsun, iki namazı birleştirebilir. Aynı şekilde yağmur, hastalık ve diğer sebeplerden dolayı da iki namazı birleştirebilir.Çünkü bundan kasıt; ümmetten sıkıntı ve zorluğu kaldırmaktır." (Mecmû'u'l-Fetâvâ; c: 22, s: 293)